

PEACE-PROGRAMMET FOR NORDIRLAND

Formålet med EU's Peace-program er at støtte fred og forsoning og fremme økonomiske og sociale fremskridt i Nordirland og den tilgrænsende region i Irland.

RETSGRUNDLAG

Retsgrundlaget for det fjerde Peace-program, der dækker programperioden 2014-2020, er forordning (EU) nr. 1303/2013 af 17. december 2013 og forordning (EU) nr. 1299/2013 af 17. december 2013.

BAGGRUND

Fredsprocessen i Nordirland har modtaget økonomisk støtte fra EU siden 1989 gennem både EU's regionalpolitik og EU's bidrag til Den Internationale Fond for Irland (IFI).

Efter anbefaling fra en særlig taskforce under Kommissionen blev Peace I-programmet (1995-1999) godkendt den 28. juli 1995. I marts 1999 besluttede Det Europæiske Råd, at det særlige program skulle fortsætte indtil 2004 under navnet Peace II. Programmet blev efterfølgende forlænget til 2006. Peace III, der dækkede programmeringsperioden 2007-2013, videreførte nogle af prioriteterne fra de tidligere programmer, og alle projektaktiviteter ophørte den 31. december 2015. Den 31. marts 2017 blev der indgivet erklæring om dets afslutning til Kommissionen.

Den 14. januar 2016 blev der officielt igangsat et nyt program (Peace IV, 2014-2020) med kraftig vægt på investeringer rettet mod børn og unge.

MÅL OG PRIORITETER

Peace-programmet, der er blevet gennemført som et samarbejdsprogram på tværs af landegrænserne (inden for rammerne for det europæiske territoriale samarbejde, ETC) mellem Irland og Det Forenede Kongerige, har to hovedmål:

- samhørighed mellem de forskellige befolkningsgrupper, der er involveret i konflikten i Nordirland og de tilgrænsende grevskaber i Irland
- økonomisk og social stabilitet.

Programmet tager fat på de specifikke problemer, der udspringer af konflikten, med henblik på at skabe et fredeligt og stabilt samfund. Det bygger i dette øjemed på to hovedprioriteter — at forsone befolkningsgrupperne og bidrage til fred — og fire hovedtemaer for programperioden 2014-2020:

- fælles uddannelse

- at hjælpe børn og unge
- at skabe fælles rum og tjenesteydelser
- at opbygge positive relationer på lokalt plan.

FINANSIERING

Mellem 1995 og 2013 var der tre Peace-programmer med et finansielt bidrag på 1,3 mia. EUR. Mens Peace I (1995-1999) og Peace II (2000-2006) modtog støtte fra samtlige strukturfonde, finansieredes Peace III udelukkende af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU).

Peace IV-programmet for programmeringsperioden 2014-2020 har en samlet værdi på 270 mio. EUR. EFRU's bidrag til programmet er på ca. 229 mio. EUR (85 %), og ca. 40 mio. EUR (15 %) heraf vil komme fra medfinansiering (dvs. ikke-EU-kilder, som kan omfatte nationale, regionale og lokale offentlige midler). 94 % af midlerne fra Peace IV-programmet vil gå til at støtte social inklusion, fattigdomsbekæmpelse og arbejdsmarkedsmobilitet (de resterende ressourcer vil blive anvendt til teknisk assistance).

STØTTEBERETTIGELSE OG FORVALTNING

Det område, der er berettiget til at indgå i det fjerde Peace-program, består af Nordirland og grænseregionen i Irland (sidstnævnte omfatter grevskaberne Louth, Monaghan, Cavan, Leitrim, Sligo og Donegal).

Den overordnede forvaltning og levering af programmet varetages af agenturet Special EU Programmes Body (SEUPB), og finansieringen administreres af lokale partnerskaber og ikkestatslige organisationer.

Endvidere oprettede Kommissionen i 2007 taskforcen for Nordirland (NITF), der opererer under ledelse af kommissæren for regionalpolitik og i tæt samarbejde med de nordirske myndigheder. Målet med NITF er at forbedre konkurrenceevnen og skabe bæredygtig beskæftigelse, og den dækker flere politikområder, f.eks. landbrug, konkurrencepolitik, uddannelse og kultur, energi osv. Sigtet med NITF's aktioner er også at bidrage til, at projekterne under Peace-programmet generelt bliver en succes.

RESULTATER

Peace-programmet har givet mulighed for deltagelse og dialog og gjort det muligt at bringe beslutningstagningen og ansvaret for lokalsamfundsudviklingen tættere på befolkningen (dvs. det har anvendt en »bottom-up-tilgang«). Det har finansieret en lang række projekter, herunder projekter til støtte for ofre og overlevende, unge, SMV'er, infrastruktur- og byfornyelsesprojekter samt projekter til støtte for indvandrere og fremme af den etniske mangfoldighed i samfundet som helhed.

Som noget væsentligt kan det nævnes, at dette program nu betragtes som et eksempel på en fredsopbygningspolitik, der kan tjene til inspiration i det øvrige Europa og i andre regioner.

FREMTIDEN FOR PEACE-PROGRAMMET

I en folkeafstemning, der blev afholdt den 23. juni 2016, stemte flertallet af vælgerne (51,9 %) for, at Det Forenede Kongerige skulle forlade Den Europæiske Union. Efter brexit vil Det Forenede Kongeriges status blive ændret, hvilket også vil få indflydelse på EU's politikker, herunder samhørighedspolitikken og Peace-programmet.

Nordirland nyder i betydeligt omfang godt af EU-finansiering, og Det Forenede Kongeriges udtræden vækker bekymring på længere sigt i en række sektorer i Nordirland samt med hensyn til fredsprocessen og det grænseoverskridende samarbejde efter 2020 (Nordirland er det eneste område i Det Forenede Kongerige, som deler en landegrænse med en anden medlemsstat, og efter brexit vil der dermed i praksis være en ydre EU-grænse på øen Irland).

I sine forslag til samhørighedsforordningerne for perioden efter 2020 har Kommissionen fremsat idéen om at videreføre Peace-programmet (under navnet »Peace Plus«). I betragtning af programmets særlige beskaffenhed foreslås der en integreret forvaltning, hvor Det Forenede Kongeriges bidrag integreres i programmet som eksterne formålsbestemte indtægter. Desuden skal SEUPB, når det figurerer som forvaltende myndighed, anses for at være beliggende i en medlemsstat. Forslagene henhører under den almindelige lovgivningsprocedure, og Parlamentet vedtog sin førstebehandlingsholdning i marts 2019.

Den 25. marts 2019 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet forordning (EU) 2019/491 for at gøre det muligt at fortsætte Peace IV-programmerne for territorielt samarbejde. Forordningen vil finde anvendelse, såfremt Det Forenede Kongeriges træder ud af EU uden en udtrædelsesaftale. Denne forordning vil muliggøre en effektiv videreførelse af Peace IV-programmerne inden for de nye retlige rammer.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Parlamentet har altid støttet EU's finansielle bidrag til Peace- og IFI-programmerne. I sin lovgivningsmæssige beslutning af 15. juni 2010 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions finansielle bidrag til Den Internationale Fond for Irland (2007-2010)^[1] understregede Parlamentet, at IFI bør supplere de aktiviteter, der finansieres af strukturfondene, og især dem, der gennemføres under Peace III-programmet i Nordirland og grænseområderne i Irland. Parlamentet anmoder formelt Kommissionen om at sikre denne koordinering.

Parlamentet har i sin rolle som medlovgiver om samhørighedspakken (i denne forbindelse med hensyn til forordningen om fælles bestemmelser og forordningen om særlige bestemmelser for støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til målet om europæisk territorielt samarbejde) kraftigt støttet videreførelsen af Peace-programmet i perioden 2014-2020. Derudover fremhævede Parlamentet i sin beslutning af 13. november 2014 Peace-programmets betydning for opbygningen af fremskridt, økonomisk og social samhørighed og forsoning mellem befolkningsgrupperne.

---

[1]EUT C 236 E af 12.8.2011, s. 173.

Efter resultatet af den britiske folkeafstemning udtrykte Europa-Parlamentet i sin beslutning af 5. april 2017 bekymring over konsekvenserne af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU og fremhævede nødvendigheden af at sikre fred mellem Nordirland og Irland.

I sin beslutning af 11. september 2018 om virkningen af EU's samhørighedspolitik på Nordirland noterede Europa-Parlamentet sig Kommissionens forslag om at videreføre Peace- og Interreg-programmerne samt det britiske positionspapir (fra april 2018) om fremtiden for samhørighedspolitikken, hvori Det Forenede Kongerige erklærer sig rede til sammen med den nordirske regering, den irske regering og EU at undersøge mulighederne for en eventuel efterfølger til Peace IV-programmet samt til at opfylde sine forpligtelser med hensyn til Peace og Interreg i henhold til den nuværende flerårige finansielle ramme (FFR). Parlamentet finder, at EU's støtte til territorielt samarbejde, især med hensyn til grænseoverskridende projekter og projekter på tværs af befolkningsgrupperne⁷, bør videreføres i lyset af resultaterne af de særlige EU's samhørighedsprogrammer for Nordirland, navnlig Peace-programmet og Interreg-programmet, som er særligt vigtige for stabiliteten i regionen, uden at dette berører de igangværende forhandlinger mellem EU og Det Forenede Kongerige.

Diána Haase / Marek Kołodziejcki
04/2019

